

UN NOI L'AJUDA A RECORDAR.
L'ALTRE LA FA OBLIDAR

EL CEL ÉS PERTOT ARREU

JANDY NELSON

JANDY NELSON

EL CEL ÉS
PERTOT ARREU

Traducció d'Anna Llisterri

Fanbooks

Títol original: *The sky is everywhere*

© Jandy Nelson, 2010

© de la traducció: Anna Llisterri, 2019

© d'aquesta edició: Edicions 62, S.A., 2019

Fanbooks, Av. Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona

www.fanbooks.cat

Primera edició: juny del 2019

ISBN: 978-84-17515-49-2

Dipòsit legal: B. 9.617-2019

Imprès a Catalunya

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de **paper ecològic** i procedeix de boscos gestionats de manera **sostenible**.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

Capítol 1

La iaia pateix per mi. No és només perquè la meva germana Bailey s'hagi mort fa quatre setmanes, o perquè la meva mare faci setze anys que no es posa en contacte amb mi, o ni tan sols perquè de cop i volta l'única cosa que tinc al cap sigui el sexe. Pateix per mi perquè a una de les seves plantes d'interior li han sortit unes taques.

Durant la major part dels meus disset anys, la iaia ha cregut que aquesta planta d'interior en concret, d'una varietat indefinida, reflecteix el meu benestar físic, emocional i espiritual. Amb el temps, jo també m'ho he acabat creient.

A l'altre costat de l'habitació on estic asseguda, la iaia —amb tot el seu metre vuitanta d'alçada i la bata de flors— s'inclina per damunt de les fulles tacades de negre.

—Què vols dir, que aquest cop potser no millorarà? —pregunta a l'oncle Big: arboricultor, emporrat local i, a més a més, científic boig. Sap una mica de tot, i sobre les plantes ho sap tot.

A qualsevol altra persona li podria semblar estrany, o fins i tot un disbarat, que la iaia, mentre fa la pregunta, m'estigui mirant fixament, però a l'oncle Big no, perquè ell també em mira amb molta atenció.

—Aquest cop té una afecció molt greu. —La veu d'en Big ressona com si estigués a l'escenari o al púlpit; les seves paraules tenen pes, fins i tot una frase com «Passa'm la sal» adquireix un to digne dels Deu Manaments.

La iaia es tapa la cara amb les mans, angoixada, i jo se-

gueixo gargotejant un poema al marge de *Cims borrascosos*. Estic arrupida en un racó del sofà. Parlar no em serveix de res, pel mateix preu podria fer servir la boca per guardar-hi clips.

—Però fins ara la planta sempre s’ha recuperat, Big, com quan la Lennie es va trencar el braç, per exemple.

—Aquell cop les fulles tenien taques blanques.

—O a la tardor mateix, quan va presentar-se a les proves per ser primer clarinet, però va haver de continuar sent el segon.

—Taqes marrons.

—O quan...

—Aquest cop és diferent.

Aixeco un moment els ulls. Encara em miren atentament, un duo altíssim de preocupació i pena.

La iaia és la guru jardinera de Clover. El seu jardí té les flors més extraordinàries del nord de Califòrnia. Les seves roses esclaten amb més colors que les postes de sol de tot un any, i desprenen una fragància tan embriagadora que el folklore local afirma que respirar-ne l’aroma pot fer que t’enamoris allà mateix. Però, malgrat la seva fama demostrada amb les plantes i totes les atencions que els dedica, aquesta en concret sembla que segueix la trajectòria de la meua vida, independentment dels esforços de la iaia o de la seva pròpia sensibilitat vegetal.

Deixo el llibre i el bolígraf damunt la taula. La iaia s’acosta més a la planta, li xiuxiueja la importància de la *joie de vivre* i després es desplaça amb dificultat fins al sofà, on seu al meu costat. Llavors se’ns afegeix en Big, que deixa caure la seva enorme còrpora al costat de la de la iaia. Tots tres, amb els mateixos cabells indomables al cap com un estol de corbs negres i llunts, ens quedem escarxofats al sofà, contemplant el no-res, la resta de la tarda.

Així estem d'ençà que la meva germana Bailey va caure rodona fa un mes, per culpa d'una arrítmia fatal, mentre assajava per a un muntatge local de *Romeu i Julieta*. És com si algú hagués engolit l'horitzó amb una aspiradora mentre miràvem cap a una altra banda.

Capítol 2

El matí del dia que la Bailey es va morir
em va despertar
posant-me un dit a l'orella.
No ho suportava.
Després es va posar a emprovar-se samarretes i a preguntar-me:
Quina t'agrada més, la blava o la verda?
La blava.
Però si ni has mirat, Lennie.
Molt bé, la verda. De fet, m'és igual quina samarreta et posis...
I vaig fer mitja volta i em vaig tornar a adormir.
Després vaig saber
que portava la blava
i aquelles van ser les últimes paraules que li vaig dir.

(Trobat escrit en un paper de caramel de pal al sender del riu Rain.)

El primer dia que torno a l'institut és ben bé com m'ho esperava: quan hi entro, el passadís s'obre com el mar Roig, les converses baixen de volum, els ulls es mouen amb compassió nerviosa i tothom se'm queda mirant com si portés el cadàver de la Bailey en braços, cosa que, en certa manera, suposo que és veritat. La seva mort està tot meu voltant, la noto i tothom ho veu, tan clar com si anés embolicada amb una gran capa negra un bonic dia de primavera. Però el que no m'esperava és el rebombori sense precedents que ha causat un noi nou, en Joe Fontaine, que ha arribat durant el meu mes d'absència. Arreu on vaig sento el mateix:

—Ja l'has vist?

—Sembla un gitano.

—Una estrella del rock.

—Un pirata.

—M'han dit que toca en un grup que es diu Dive.

—Que és un geni de la música.

—M'han dit que abans vivia a París.

—Que tocava al carrer.

—Ja l'has vist?

L'he vist, perquè quan torno al meu lloc a la banda de música, el que he ocupat tot aquest curs, ell hi està assegut. Fins i tot amb l'atordiment de la pena, els ulls el repassen des de les botes negres, pugen pels quilòmetres de cames enfundades en texans, ressegueixen el tors infinit i finalment es queden en una cara tan animada que em pregunto si he interromput una conversa entre ell i el meu faristol.

—Hola —diu, i es posa dret d'un bot. És alt com un arbre—. Tu deus ser la Lennon. —Assenyala el meu nom a la cadira—. M'han dit que... Ho sento.

Em fixo en com agafa el clarinet, sense gaires miraments,

amb el puny ben tancat al voltant del barrilet, com si fos una espasa.

—Gràcies —dic.

I fins l'últim centímetre disponible de la seva cara esclata en un somriure. Renoi. Ha anat a parar al nostre institut em-pès per una ràfega de vent d'un altre món? Aquest tio sembla feliç sense gens de vergonya, amb un somriure més gros que el d'una carabassa de Halloween; res no podria ser més aliè al comportament esquerp que la majoria dels alumnes ens es-forcem a perfeccionar. Té un munt de rínxols castanys des-pentinats que cauen en totes les direccions i unes pestanyes tan llargues i espesses que quan parpelleja sembla que alete-gin, ensenyant els ulls verds lluent que et miren fixament. La seva cara és fàcil de llegir com un llibre obert, o més aviat com una pintada a la paret. M'adono que estic escrivint «uau» amb el dit damunt la cuixa i decideixo que hauria d'obrir la boca i treure'ns d'aquesta competició improvisada de mirades.

—Tothom em diu Lennie —dic.

No és gaire original, però és millor que «eh», que era l'alternativa, i ja fa el fet.

Ell es mira els peus un segon mentre jo respiro i em recu-pero per a la segona ronda.

—De fet, m'estava preguntant una cosa: és Lennon per John Lennon? —diu, i em torna a mirar als ulls d'aquella manera que no puc defugir... És perfectament possible que em desmai. O esclati en flames.

—La mare era *hippy* —dic, mentre assenteixo amb el cap.

Al capdavall, estem al nord de Califòrnia, l'última fronte-ra del friquisme. Només a tercer curs d'institut tenim una noia que es diu Electricity, un noi que es diu Magic Bus i in-comptables noms de flors, com Tulip, Begonia i Poppy; tots

són noms que els han posat els pares i figuren al certificat de naixement. En Tulip és un goril·la que deu pesar com dues tones i seria l'estrella del nostre equip de futbol americà si fóssim la mena d'institut que té equip de futbol americà. Cosa que no som. Som la mena d'institut que ofereix una estona de meditació opcional al gimnàs als matins.

—Sí —diu en Joe—. La meva mare també, i el pare, igual que les ties, els oncles, els germans, els cosins... Benvinguts a la comuna dels Fontaine.

—Me'n faig la idea —dic amb una rialla.

Però, renoi un, altre cop: hauria d'estar rient així, com si res? I m'hauria de fer sentir així de bé? Com ficar-me a l'aigua fresca del riu.

Faig mitja volta, sense saber si algú ens mira, i veig que la Sarah acaba d'entrar (o més aviat explotar) a l'aula de música. Gairebé no l'he vist des del funeral, i sento una punxada de culpabilitat.

—Lennieeeee!

Vira cap a nosaltres en tota la seva esplendor de gòtica vestida per anar a l'Oest: vestit d'època negre ben ajustat, botes sòlides de vaquer d'anar per feina, els cabells rossos tenyits d'un negre tan intens que sembla blau i, al capdamunt de tot, un senyor barret de *cowboy*. Em fixo que se'ns acosta a tota velocitat i em pregunto un segon si se'm tirarà literalment als braços just abans que ho intenti, cosa que ens empeny totes dues cap a en Joe, que d'una manera o altra manté l'equilibri, i també el nostre, i evita que sortim tots tres volant per la finestra.

Així és la Sarah, apagada.

—Molt bé —li xiuxiuejo a cau d'orella mentre m'abraça com un os, tot i tenir la constitució d'un ocell— Bona manera de tombar aquest noi nou que està com vol.

Fa una riallada, i em sembla extraordinari i desconcertant alhora tenir als braços una persona que tremola de riure i no de pena i dolor.

La Sarah és la cínica amb més entusiasme del planeta. Seria l'animadora perfecta si no fos que la idea de fer pinya amb l'institut li repugna profundament. És una fanàtica de la literatura com jo, però llegeix coses més obscures: va llegir Sartre l'any passat, a segon (*La nausea*), i llavors va ser quan va començar a anar sempre de negre (fins i tot a la platja), a fumar cigarrets (tot i que sembla la noia més sana del món) i a obsessionar-se amb la seva crisi existencial (fins i tot quan passava la nit de festa).

—Lennie, maca, benvinguda de nou —fa una altra veu. El senyor James (mentalment també conegut com Yoda, tant per l'aspecte exterior com per la força musical interior) s'ha aixecat del piano i em mira amb la mateixa expressió de tristor infinita que m'he acostumat a veure en els adults—. T'acompanyem tots en el sentiment.

—Gràcies —dic, i ja deu ser la vegada que fa cent aquell dia.

La Sarah i en Joe també em miren, la Sarah amoïnada i en Joe amb un somriure de la mida dels Estats Units (illes i territoris d'ultramar exclosos). Em pregunto si mira a tothom així. Està grillat? Bé, sigui el que sigui, o el que tingui, la cosa s'encomana. Abans d'adonar-me'n, he imitat els seus estats i hi he afegit Puerto Rico i Hawaii. Dec semblar la vídua alegre. Eeecs. I això no és tot, perquè ara m'he posat a pensar com seria fer-li un petó, un petó de debò... ai, ai, ai. Això és un problema, un problema completament nou i gens propi de la Lennie, que vaig començar a tenir (per quins set sous?) el dia del funeral: estava immersa en una foscor aclaparadora i de cop i volta tots aquells nois de la sala semblava que brillava

ven. Amics de la Bailey, de la feina o de la universitat, la majoria dels quals no coneixia de res, no paraven d'acostar-se'm per donar-me el condol, i no sé si és perquè pensaven que m'assemblava molt a la Bailey, o perquè els feia pena el que m'havia passat, però després en vaig enxampar uns quants mirant-me fixament, d'aquella manera significativa i urgent, i em vaig trobar tornant-los la mirada, com si jo fos una altra persona, pensant coses que amb prou feines havia pensat abans, coses que em fa una vergonya terrible haver estat pensant en una església, per no dir al funeral de la meva germana.

El noi que tinc somrient davant meu, però, sembla que brilla en una escala pròpia. «Deu ser d'una zona especialment simpàtica de la Via Làctia», penso mentre intento abaixar la intensitat d'aquest somriure de boja que tinc a la cara, però, en canvi, estic a punt de deixar-li anar a la Sarah «Sembla en Heathcliff», perquè m'acabo d'adonar que és així, bé, menys en això d'estar feliç i somrient... Però llavor, de sobte, em quedo sense alè i aterro bruscament a la pista de ciment fred que és ara la meva vida, perquè recordo que no puc anar corrents a casa després de classe per explicar a la Bails que hi ha un noi nou a la banda.

La meva germana es mor una vegada i una altra, tot el dia.
—Len? —La Sarah em toca l'espatlla—. Estàs bé?

Faig que sí amb el cap, mentre intento apartar mentalment el tren carregat de pena que ha descarrilat i ve a tota velocitat cap a mi.

Darrere nostre, algú comença a tocar «S'acosta un tau-ró», la música de la pel·lícula de Spielberg. Em giro i veig la Rachel Brazile que llisca cap a nosaltres, i la sento murmurar «Quina gràcia» a en Luke Jacobus, el saxofonista responsable d'aquest acompanyament. En Luke és una de les nombroses víctimes que la Rachel ha deixat al seu pas per la ban-

da, nois ofuscats pel fet que tota aquesta supèrbia horrorosa està encabida en un cos espectacular, i encara més enganyats pels ulls grossos i castanys de cervatell i la cabellera de Rapunzel. La Sarah i jo estem convençudes que Déu estava d'un humor irònic quan la va crear.

—Veig que ja coneixes el Mestre —em diu, i toca casualment l'esquena d'en Joe mentre s'esmuny a la seva cadira (la de primer clarinet, on hauria de seure jo).

Obre la funda i comença a muntar l'instrument.

—En Joe ha estudiat al conservatori, a *la France*, t'ho ha explicat?

Naturalment, no és capaç de dir «a França», com la gent normal. Noto com la Sarah s'irrita al meu costat. No suporta gens ni mica la Rachel des que va passar per damunt meu i va obtenir la plaça de primer clarinet, però la Sarah no sap el que va succeir realment... Això no ho sap ningú.

La Rachel està collant l'abraçadora a l'embocadura com si estigués intentant asfixiar el seu clarinet.

—En Joe ha estat un segon fa-bu-lós durant la teva absència —diu, arrossegant la paraula *fabulós* d'aquí a la torre Eiffel.

Jo no li contesto en veu baixa: «M'alegro que a tu t'anés tan bé, Rachel». No dic ni una paraula, només em venen ganes d'arrupir-me, fer-me una bola i fugir rodolant. La Sarah, d'altra banda, fa cara de desitjar tenir una destrat de guerra a mà.

La sala s'ha convertit en un clamor de notes i escales a l'atzar.

—Acabeu d'afinar, que avui vull començar a l'hora —diu el senyor James des del piano—. I agafeu paper i llapis, que he fet uns quants canvis a l'arranjament.

—Val més que doni uns quants cops —diu la Sarah, que

dedica una mirada de fàstic a la Rachel i després s'allunya amb un esbufec a picar els timpans.

La Rachel arronsa les espatlles, somriu a en Joe... No, això és massa brillant per ser considerat un somriure... Ai mare.

—Bé, és que és veritat —li diu—. Eres..., vull dir que ets... fabulós.

—No tant —diu ell, i s'ajup per recollir el clarinet—. Jo soc un qualsevol, només he vingut a escalfar el seient. Ara ja puc tornar al lloc que em correspon —acaba, assenyalant amb el clarinet la secció de metall.

—Només ho dius per modèstia —fa la Rachel, amb un gest que li fa caure els rínxols de conte de fades pel respatller de la cadira—. Tens moltíssims colors a la teva paleta de tonalitats.

Observo en Joe, esperant veure alguna prova que s'està queixant interiorment d'aquestes imbecil·litats, però, en canvi, veig proves d'una altra cosa. També dedica a la Rachel un somriure d'escala geogràfica. Noto com se m'escalfa el clatell.

—Ja saps que et trobaré a faltar —diu ella, arrufant els llavis.

—Ja tornarem a coincidir —respon en Joe, que afegeix el parpelleig al seu repertori—. Per exemple, a la classe de després, història.

Jo he desaparegut, cosa que, de fet, és bona, perquè de cop i volta no tinc ni idea de què he de fer amb la cara, o amb el cos, o amb el cor esclafat. Sec al meu lloc, i veig que aquest ximplet de *la France* que no para de somriure i bellugar les pestanyes no s'assembla gens a en Heathcliff. M'havia equivocat.

Obro la funda del clarinet, em poso la canya a la boca per humitejar-la, i, sense voler, la parteixo d'una mossegada.

A les 4.48 de la tarda, un divendres d'abril,
la meua germana assajava el paper de Julieta
i al cap de menys d'un minut
era morta.

Em vaig quedar atònita, perquè el temps no es va aturar
amb el seu cor.

La gent anava a classe, a la feina, a restaurants;
afegien bocins de galeta al bol de sopa de cloïsses,
patien pels exàmens,
cantaven al cotxe amb les finestretes apujades.

Durant dies i dies la pluja va colpejar amb els punys
la teulada de casa nostra...,

una prova d'aquell error terrible
que Déu havia comès.

Cada matí, quan em despertava,

escollava el repic incansable,

mirava la tristor per la finestra

i m'allevijava

que almenys el sol tingués prov decència

per fotre el favor de quedar-se ben lluny
nostre.

(Trobat en un tros de paper de solfa, clavat en una branca
baixa, barranc del Flying Man.)